

Versmondás a múzsák és erények várában

Nagykorú lett a János Zsigmond Unitárius Kollégium Atlantisz harangoz elnevezésű vetélkedője

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a Phoenix Könyvesház 18. alkalommal szervezte meg a hagyományos Atlantisz harangoz országos versmondó vetélkedőt.

Az unitárius kollégium Erdély egyik legrégebb tanintézménye, létrejötté Dávid Ferenc vállalapítónak köszönhető. Az intézmény tavaly töltötte a tiszteletreméltó 450. évét, és noha az idők folyamán többször is nevet váltott – volt már 7. számú elméleti líceum, majd Brassai Sámuel nevét vette fel –, mindenkor lakói mindig magasan tartották a mércét. A kollégiumnak jelenleg otthont adó épület 1901-ben készült el Pákey Lajos műépítész tervei alapján. A főbejárat fölé felkerült a jelmondat: Musis et Virtutibus – azaz Múzsák és erények, ami akár útmutatóul is szolgálhat a benne megforduló diákoknak, tanároknak.

Immár megszámlálhatatlanul sok generáció jeles képviselői kopattak ennek az iskolának a lépcsőit, itt készültek szembeszeni a nagybetűs élettel. Utódaiknak sem kell szégyenkezniük, bőven

FOTÓ: VAKARCS LORÁND

Az unitárius kollégium díszterme adott otthont a vetélkedő ünnepélyes megnyitójának

lesz majd mit felmutatniuk az utánuk következőknek. És így, generációról generációra kap értelmet a kapu feletti jelszó, amelyet még a kommunista rendszernek sem sikerült eltörölnie. Sem a homlokzatról, sem a lelkekből. Az udvar öreg harangja még mindig szól, ahogyan Atlantisz is harangoz – immár tizenhét esztendője!

Bálint Benczédi Ferenc unitárius püspök a versmondó vetélkedő megnyitóján úgy fogalmazott, hogy az Atlantiszon lenni olyan, mint „meghallani karácsony reggelén a templom harangját”.

Az április 13-15. között lezajlott verseny – amelynek megálmodója, szíve és lelke Solymosi Zsolt tanár – idei tematikáját A szó hatalma címmel határozták meg a szervezők. Elsősorban azt szertették volna megragadni, hogy milyen különös erővel bírnak a szavak, hogyan mondják el a számunkra megfogalmazhatatlan és kimondhatatlan valóságot, érzést, a lét kifürkészhetetlenségét. Kötelező versként Karinthy Frigyes Az ige így születik című költeményével kellett készülniük a versenyzőknek. A következő feladat egy

– a témához illeszkedő – szabadon választott magyar vagy világ-irodalmi alkotás volt. Kategóriánként (9–10-es, valamint 11–12-es korcsoportból) minden középiskolából két-két diák nevezhetett be. Végül 10 megye – Arad, Bihar, Hargita, Hunyad, Kolozs, Kovászna, Maros, Maramaros, Szilágy és Szatmár – összesen 52 diákja vállalta a megmérettetést. Nem volt könnyű a zsűri tagjainak – Laczkó Vass Róbert színművész, a zsűri elnöke, Rekita Rozália színművésznő, Kocsis Tünde rendező és Nánó Csaba újságíró –, akik-

Eredmények

9–10. osztály: I. díj: Kocsis Alexandra (Horváth János Elméleti Líceum, Margitta). **II. díj:** Balogh Ádám Csaba (Hám János Római Katolikus Teológiai Líceum, Szatmárnémeti). **III. díj:** Kiss Boglárka Dalma (János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár). **11–12. osztály: I. díj:** Bogdán Farkas (János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár). **II. díj:** Sepsi Melinda (Gheorghe Sincai Pedagógiai Líceum, Zilah). **III. díj:** Pánczél Kata (János Zsigmond Unitárius Kollégium, Kolozsvár). A zsűri korosztályonként több oktatási minisztérium által elismert dicséretet, valamint különdíjat is odaítélt a diákoknak.

nek sok színvonalas szavazat közül kellett kijelölniük a nyerteseiket. A támogatóknak köszönhetően a szokásosnál is több díj került kiosztásra, bár minden diák, aki részt vett a vetélkedőn, megérdemelt volna egy kitüntetést.

A vetélkedő fényét emelte, hogy az esemény zárásaként Laczkó Vass Róbert színművész és Szép András zongoraművész Az indiánok nem hagynak cserben miniket című rendhagyó zenés történelemórájukkal ajándékozták meg az egybegyűlteket.

N. CS.

A Mátyás utcától a püspöki palotáig: új helyiségben a kolozsvári Idea Könyvtér

Utcai árusítással kezdődött az Idea könyvesbolt története. Néhány évig a Sapientia egyetem egyik épületében kapott kisebb helyiségben lelt otthonra, ez év áprilisától pedig beköltözhetett a felújított unitárius püspöki palotába.

Kolozsvár belvárosában, annak is egyik legforgalmasabb sugárútján áll évszázadok óta az unitáriusok úgynevezett püspöki palotája. Az épület – amely üzemeltetőjének óhaja szerint jelenleg a vallásszabadság házaként működik – még őrizt magán a letűnt korok emlékeit. Például egy 16. századi ajtókeretet, amelyet a felújításkor sikerült megmenteni az utókornak. De sok más érdekesség is előke-reült a tatarozás során, amit hozzáértő és óvatosszakemberek végeztek. Nem úgy, mint néhány patinás belvárosi épületen, ahol a felújításal együtt a múltat is eltüntették róluk. Gaal György helytörténész Magyarok utcája című munkájában így írja le az épület történetét: „a 14-es számú (Belső Magyar utca 9. sz., Kossuth Lajos - Mareschal Foch 7. sz., Kossuth Lajos 14. sz.) ház már külsejéből ítélve is az utca legpatinásabb épületének tűnik. A Mátyás-szülőház és a plébániához mellett ez a harmadik csúcsíves gótikus portát őrző lakóház. Kapu feletti monogramos címerpajzsa sok találgatásra adott alkal-

mat: annál is inkább, mert a főtéri templom boltozatának egyik zárókövén is feltűnik. Dongaboltozatos kapualja s földszinti falainak jó része a 15. századból származik, a helyiségek boltozása már későbbi időre utal. Egész négyablakos frontja 18. századi építkezés. Emeleti tágas termei még azt is igazolják, hogy főúri család igényeihez szabták az épületet. Már az 1700-as évek közepén a Wesselényi család tulajdona volt. 1744-ben Wesselényi Ferenc Közép-Szolnok megye főispánja a tulajdonosa, az 1820–1830-as években pedig 1851-ben elhunyt unokája, a szintén főispán Wesselényi Farkas birtokolta. Az utóbbi nagy zenebarát és Beethoven-rajongó volt, s rendszeresen muzikusokat hívott házához koncertezni. A ház földszintjén bérlők lakhattak: 1845-ben Csiszér Mihály, a magyar szabócéh tagja és Hadadi András, a szíjgyártócéh tagja címét itt közöli a Kolozsvári Naptár. 1853-ban a Wesselényiek kibédi Biasini Domokosnak és nejének, Kovács Károlinának adják el a házat.”

Egy utca majdnem eltűnt

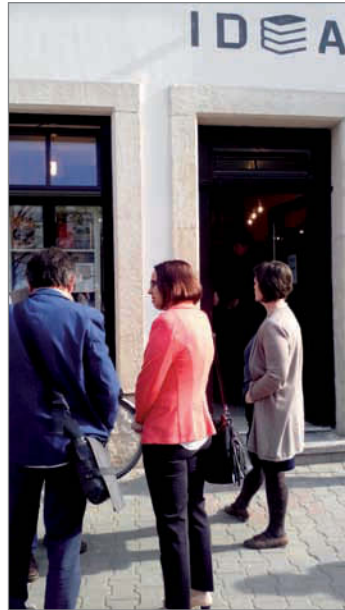
A Magyar Unitárius Egyház Bálint Benczédi Ferenc püspök kezdeményezésére 2009-ben döntött úgy, hogy elkezd a mintegy fél év-

ezrede épült ingatlan helyreállítását. Úgy tervezték, hogy a vallásszabadság 450. évfordulójára el is készülnek vele. A határidőt sikerült betartani, így aztán tavasszal egyes helyiségeit át is adták rendeltetésüknek. Ha eddig az épület a mindenkor unitárius püspök lakásának is szolgált, júliustól, amikor a tatarozással teljesen elkészülnek, a közösség szolgálatába állítják, ahol jelentős közösségépítő munka fog folyni. Ennek az elgondolásnak a mentén kapott helyet benne az Idea Könyvtér is.

A tősgyökeres kolozsváriak közül is kevesen tudják azt, amire Bálint Benczédi Ferenc püspök hívta fel a bolt megnyitóján a jelenlévők figyelmét: nem kellett volna sok ahhoz, hogy ma ez az épület többemagával már ne létezen. Ugyanis a kommunista diktatúra éveiben Ceaușescu parancsára az akkori városvezetés az egész utcát lebontásra ítélte. Ez is része volt annak a tervnek, hogy a magyar emlékeknek nyoma se maradjon a kincses városban. Az egykori Belső-Magyar, Kossuth, majd Lenin utca – ma 1918. December 21. sugárút – egy részét sikerült is a földdel egyenlővé tenni, szál-loda, tömbházak épültek a több évszázados épületek helyén. Ha 1989 végén nem fordul nagyot a világ, ma már csak hült helyét talál-

nánk a püspöki palotának is. „Ez az utca az 1980-as években halálra volt ítélve” – fogalmazott a püspök. Hozzátette, annak idején sokat imádkoztak, hogy egyszer majd ez az épület is megnyissa kapuit a nagyközönség előtt. Szerencsére a diktatúra ördögi tervei nem léptek életbe, így most már régi fényében tündököl a püspöki palota. Igaz, a belső udvaron és a manzárdon még dolgoznak, de a külső munkálatok már kész vannak.

FOTÓ: NÁNÓ CSABA

A hegyről a belvárosba

Április 11-én – éppen a költészet napján – Nagy Péter igazgató megnyitotta az Idea Könyvtér új otthonát az unitárius püspöki palotában. A tervek szerint a tér multifunkcionális lesz: amellet, hogy könyvesboltként működik, könyvbemutatókat is tartanak majd. Ugyanakkor arról az ötletéről sem mondtak le, hogy az udvar irányába még bővítsenek, ott szeretnének kialakítani egy olvasósarkot is. Ez azért is fontos, mivel jóval több látogatóra és vásárlóra számítanak, mint a régi helyen, amely viszonylag eldugott helyen volt a meredek Tordai úton. Az Idea Könyvtér abban egyedülálló, hogy kizárólag erdélyi kiadók magyar nyelvű könyveit forgalmazza.

És ha már az üzlet ünnepélyes megnyitója a költészet napjára esett, a vers sem maradhatott ki a programból: Laczkó Vass Róbert színművész Lászlóffy Aladár Óda a másolóműhelyhez című versét szavalta a népes közönség előtt. Amely olyan nagy számban jelent meg a könyvesbolt megnyitóján, hogy az ünnepeket a szervezők átköltöztették a szomszédos, jóval tágasabb 1568 nevet viselő bisztróba.

NÁNÓ CSABA